

Stiftelsen Liten Lär

Org.nr. 817605-2770

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn av Uppsala Enskilda Skola i Uppsala kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Liten Lär att senast den **30 november 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen på adress skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Liten Lär inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att på enhetsnivå i det systematiska kvalitetsarbetet:
 - a) följa upp och sammanställa måluppfyllelsen för förskoleklass i förhållande till kapitel 2.2 kunskaper i läroplanen och grundskolans kunskapsresultat i alla ämnen som har kunskapskrav i årskurs 1 och 3,
 - b) analysera vad som orsakat och påverkat måluppfyllelsen och kunskapsresultaten, samt
 - c) utifrån ovanstående analyser identifiera utvecklingsområden och fatta beslut om vilka åtgärder som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Se till att kvalitetsarbetet enligt ovan dokumenteras.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Liten Lär inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att det i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete finns tillgång till kurator.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Liten Lär inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- För att få underlag till kvalitetsarbetet på huvudmannanivå, se till att skolan på enhetsnivå kontinuerligt bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som dokumenteras och uppfyller skollagens krav.
- Se till att med uppgifter från förskoleklassens och grundskolans kvalitetsarbete bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå, det vill säga:
 - a) följa upp resultaten vid förskoleklassen och skolan i förhållande till kapitel 2.2 kunskaper i läroplanen och grundskolans kunskapsresultat i alla ämnen som har kunskapskrav i årskurs 1 och 3.
 - b) analysera utifrån ett huvudmannaperspektiv vad som påverkar och orsakar resultaten,
 - c) utifrån ovanstående analyser identifiera utvecklingsområden och besluta om vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas, samt
 - d) genomföra beslutade insatser.
- Se till att dokumentera kvalitetsarbetet.

Bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger att ta ansvar att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Tillsynen visar att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på såväl enhetsnivå som på huvudmannanivå. Stiftelsen Liten Lär har därmed begränsad kunskap om förskoleklassens och grundskolans kvalitet och förutsättningar.

Systematiska analyser av undervisningen eller andra faktorer som kan tänkas påverka måluppfyllelsen och kunskapsresultaten görs endast muntligt och i begränsad

omfattning. Det finns på skolenhetsnivå i dagsläget ingen systematisk dokumentation av personalens bedömning av måluppfyllelsen i förhållande till skollag och läroplan. Huvudmannen kan därför i sin tur inte sammanställa och analysera skolans måluppfyllelse på en övergripande nivå.

Huvudmannen behöver utarbeta ett system för sitt kvalitetsarbete och ta ett större ansvar för att se till att det såväl på enhetsnivå som på huvudmannanivå görs sammanställningar och analyser av måluppfyllelse och kunskapsresultat. Vidare behöver analyserna leda till att insatser genomförs i syfte att utveckla verksamheterna och ge eleverna bästa möjliga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Stiftelsen Liten Lär måste också se till att arbetet dokumenteras.

Vidare måste huvudmannen se till att det i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete finns tillgång till kurator. Skollagen ställer krav på att elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar barns och elevers lärande, utveckling och hälsa samt stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I ett sådant arbete är kurators kompetens en viktig beståndsdel.

Tillsynen har inte visat annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom övriga områden som granskats.

Föreläggande

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå avseende utbildningen i förskoleklass och grundskola.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen på skolenhetsnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Av förarbetena (prop. 2009/10:165, s. 305) framgår också att det av dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet bör framgå information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder.

Skolinspektionen har inför tillsynen begärt in skolans dokumenterade kvalitetsarbete. Skolenhetens kvalitetsarbete innehåller bland annat en beskrivning av vad skolans systematiska kvalitetsarbete ska innehålla, hur processen ska gå till samt skolans vision och mål för verksamheten. Dokumentet innehåller även uppföljning utifrån rubriker som exempelvis elevhälsa, resultat och måluppfyllelse – kunskapsresultat, resultat och måluppfyllelse – trivsel och trygghet. Innehållet under rubrikerna är mycket fragmentarisk och ger bristfällig information om resultat som kan ligga till grund för analys och leda till åtgärder för utveckling.

I intervjuer beskriver rektor och lärare att de följer upp elevernas kunskapsresultat på individnivå vid regelbundna konferenser och att de vidtar de åtgärder de bedömer vara relevanta. Någon sammanställning som visar på måluppfyllelsen i förskoleklassen och kunskapsresultaten i grundskolans årskurs 1 och 3 har Skolinspektionen inte fått ta del av. Vidare saknas dokumenterade analyser av måluppfyllelsen och kunskapsresultaten kopplade till åtgärder för utveckling.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att skolenheten saknar ett systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av verksamheten. Rektorn måste därför se till att kvalitetssäkringen av skolans arbete består av uppföljning och analys av skolans måluppfyllelse och kunskapsresultat med fokus på de nationella målen och undervisningens kvalitet. Det kan exempelvis röra sig om att i respektive ämne med kunskapskrav i årskurs 1 och 3 sammanställa resultat på grupp- och skolenivå, analysera skillnader över tid, mellan olika ämnen och kön i förhållande till faktorer såsom arbetsformer, arbetssätt, undervisningstid, materiella resurser och personalens kompetens. Detta i syfte att identifiera utvecklingsområden och vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse. Centrala arbetsprocesser såsom organiseringen av det pedagogiska ledarskapet, det särskilda stödet och elevhälsans arbete behöver också följas upp för att se hur dessa bidrar till att förbättra undervisningens kvalitet och elevers utveckling och lärande.

Därefter behöver rektor fatta beslut om insatser utifrån skolans gemensamma analys och bedömning samt dokumentera detta. Arbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Alla delar i det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras så att det går att följa över tid.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten motsvarar inte författningarnas krav och huvudmannen förläggs därför att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att det vid skolenheten inte finns tillgång till kurator i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Av skollagen framgår att för eleverna i förskoleklass och grundskola ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och elevhälsans arbete ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Enligt skollagen ska det för medicinska, psykologiska och psykosociala insatser finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, kurator, psykolog samt även till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av förarbetena (prop. 2009/10:165 s 276) till ovanstående bestämmelser framgår att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt

inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera.

I intervjuer med företrädare för huvudmannen, rektor och lärare ges flera exempel på förebyggande och hälsofrämjande insatser som genomförs i elevhälsans arbete. De kompetenser som finns tillgängliga är skolsköterska och specialpedagog. Skolan har även tillgång till en skolläkare och en psykolog vid behov. Psykologen bistår med utredningar, observationer samt handledning och konsultation. Dock saknas kurator både i det åtgärdande arbetet samt i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Skolinspektionens bedömer att Stiftelsen Liten Lär måste se till att det finns tillgång till kurator i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten motsvarar inte författningarnas krav och huvudmannen förläggs därför att avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå gällande verksamheten för förskoleklass och grundskola.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att utveckla verksamheten är en process där analys och värdering bland annat av skolans resultat och redan vidtagna åtgärder måste ligga till grund för beslut om åtgärder för förbättring. Det innebär att huvudmannen ska ha ett kvalitetssystem med struktur, processer och resurser, vilket är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten (prop. 2009/10:165 s. 304).

Förarbetena stadgar vidare att (prop. 2009/10:165 sid. 306) huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen. Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. När det gäller en enskild huvudman som bedriver utbildning vid endast en skolenhet bör arbetet med planering, uppföljning, utvärdering och utveckling på huvudmannanivå och skolenhetsnivå kunna ske i ett sammanhang då begreppen huvudman och skolenhet för fristående verksamheter i dessa fall många gånger sammanfaller. Huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör dock analyseras särskilt.

Av förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 305) framgår också att det av dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet bör framgå information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att huvudmannen bör se till att det finns dokumentation som är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på huvudmannanivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Huvudmannen bör sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet (SKOLFS 2012:98 s. 20).

Skolinspektionen har inte tagit del av något dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete som, på huvudmannanivå, omfattar Uppsala Enskilda Skolas verksamhet. Någon dokumenterad uppföljning av måluppfyllelsen relaterad till de nationella målen för förskoleklass och grundskola finns inte. I intervjuer med företrädare för huvudmannen, rektor och lärare framkommer att systematiska analyser av undervisningen eller andra faktorer som kan tänkas påverka måluppfyllelsen och resultaten främst görs muntligt och i begränsad omfattning.

Den dokumentation som huvudmannen inför tillsynen sänt in till Skolinspektionen innehåller endast viss information av verksamhetens kvalitet, till exempel resultat på nationella ämnesprov i årskurs 3 samt sammanställning av olika trivselenkäter. Dock saknas dokumentation av skolenhetens måluppfyllelse i samtliga ämnen som det finns nationella kunskapskrav i. Måluppfyllelsen för förskoleklass finns inte heller dokumenterad. Det saknas också en dokumenterad analys samt förslag på utvecklingsåtgärder för att utveckla verksamheten vidare. Följaktligen saknas även en dokumenterad plan för hur de planerade åtgärderna ska genomföras.

Som ett led i att analysera måluppfyllelsen och kunskapsresultaten finns inte någon dokumenterad utvärdering och analys av i vilken utsträckning arbetet med särskilt stöd leder till ökad måluppfyllelse. Det finns inga rutiner eller system för hur elevhälsoteamets arbete ska utvärderas och dokumenteras. Det är därför svårt för rektor att kunna föreslå och sätta in ändamålsenliga utvecklingsåtgärder. Detta innebär att huvudmannen i nuläget inte har underlag för att bedöma, exempelvis hur väl skolan lyckas i sin undervisning i samtliga ämnen och i arbetet med särskilt stöd. Därmed saknas även en samlad bild på huvudmannanivå av kunskapsutvecklingen i sin helhet i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att Stiftelsen Liten Lär inte uppfyller skollagens krav på att genomföra ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som dokumenteras. Huvudmannen måste se till att kvalitetsarbetet baseras på analyser av undervisningen och andra faktorer som kan tänkas påverka måluppfyllelse och kunskapsresultat. Detta för att åtgärder ska kunna vidtas i syfte att erbjuda en likvärdig utbildning genom att i högre utsträckning uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Huvudmannen måste också se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras och ger en samlad bild av utbildningens kvalitet på huvudmannanivå.

För att få ett fungerande kvalitetsarbete på huvudmannanivå måste Stiftelsen Liten Lär se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller författningarnas krav. Det underlag som skolenheten ska lämna in till huvudmannen behöver tillsammans med andra uppgifter som är av vikt för uppföljning och utvärdering, exempelvis om personalens utbildning, behörighet och kompetens är tillräcklig, utgöra grunden för det kvalitetsarbete som ska bedrivas på huvudmannanivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten motsvarar inte författningarnas krav och huvudmannen förläggs därför att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister**Undervisning och lärande**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Liten Lär uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Liten Lär uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Veronica Bonivart Säfström
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Uppsala Enskilda Skola

Fakta om Uppsala Enskilda Skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stiftelsen Liten Lär under våren 2017. Uppsala Enskilda Skola besöktes av Skolinspektionen den 20 april 2017.

Uppsala Enskilda Skola är en fristående grundskola. Utbildningen omfattar förskoleklass och grundskolans årskurs 1–5.

Skolverket godkände den 2 juni 1993 (dnr 93:347) Liten Lär-skolan som en fristående grundskola för årskurserna 1–5. Huvudman för grundskolan var den ideella föreningen Liten Lär. Den 8 november 1999 (dnr 99:2746) godkände Skolverket byte av huvudman för Liten Lär-skolan från Föreningen Liten Lär till Stiftelsen Liten Lär. I underrättelse den 12 december 1999 (dnr 1999:3375) konstaterade Skolverket att Liten Lär-skolan hade godkännande att som enskild huvudman bedriva förskoleklass i anslutning till skolan. Skolan bytte år 2006 namn till Uppsala Enskilda Skola. Skolans profil är språk och litteratur. Det finns även ett fritidshem vid skolenheten. Tillsynen av fritidshemmet redovisas i ett separat beslut (dnr 44-2016:11315).

Huvudman för grundskolans verksamhet är Stiftelsen Liten Lär (organisationsnummer 817605-2770). Grundskolan leds av en rektor som tillika är rektor för fritidshemmet.

Skolan har enligt uppgifter från rektor 46 elever i förskoleklass och 157 elever i grundskolan.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Skolan saknar en egen resultatredovisning av hur stor andel av elever i årskurs 1 (svenska – läsförståelse) och i årskurs 3 som nådde kunskapskraven i svenska, matematik samt i de naturorienterande- och samhällsorienterande ämnena år 2015/16 (ämnena som har nationella kunskapskrav). Det finns heller inga resultatredovisningar för tidigare år.

Andelen elever i årskurs 3 som, enligt Skolverkets officiella statistik, läsåret 2015/16 uppnådde kravnivån i det nationella provet i matematik varierade i de olika delproven mellan 58,1 procent (skriftliga räknemetoder) och 87,1 procent (förståelse för räknesätt). I alla nio delprov i matematik nådde färre elever vid Uppsala Enskilda Skola kravnivån än eleverna i riket.

Andelen elever som uppnådde kravnivån i de olika delproven i svenska varierade mellan 77,4 procent (läsa: berättande text) och 100 procent (tala: muntlig uppgift, enskild högläsning). I fem av totalt åtta delprov i svenska nådde färre elever vid Uppsala Enskilda Skola kravnivån än eleverna i riket.

Trygghet och studiero

Uppsala Enskilda Skola genomför varje år trivselenkäter som vänder sig till alla elever. Resultaten från dessa visar att de flesta elever upplever att de är trygga i skolan och att de har studiero.

Resultaten av Skolenkäten¹ visar att eleverna i årskurs 5 vid Uppsala Enskilda Skola överlag skattade området "trygghet och studiero" högre jämfört med resultatet för samtliga medverkande skolenheter. Enkätresultaten visar att många elever är trygga och trivs i skolan.

Vid samtliga intervjuer som genomförts vid tillsynen framkommer att en stor andel av eleverna trivs och känner sig trygga i skolmiljön.

¹ Skolinspektionen genomför Skolenkäten för att samla in synpunkter från elever, föräldrar och pedagogisk personal, som ett underlag inför tillsyn av skolan. Enkätresultat finns på webbplatsen <http://siris.skolverket.se> under fliken Tillsyn.